

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir die lewering van 'n elektrisiteitsdiens in die //Khara Hais munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die //Khara Hais munisipaliteit, soos volg:-

INDELING VAN ARTIKELS

HOOFSTUK 1 ALGEMEEN

1. Woordomskrywing
2. Ander uitdrukkings
3. Opskrifte en titels

HOOFSTUK 2 ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

4. Voorsiening van elektrisiteitsdienste
5. Voorsiening volgens ooreenkoms
6. Betekening van kennisgewing
7. Nakoming van kennisgewings
8. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit
9. Verwerking van aansoeke om voorsiening
10. Deurgangsregte
11. Statutêre serwituut
12. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen
13. Weiering of versuim om inligting te verstrek
14. Weiering van toegang
15. Onbehoorlike verbruik
16. Elektrisiteitstariewe en -gelde
17. Deposito's
18. Betaling van gelde
19. Rente op agterstallige rekeninge
20. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit
21. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit
22. Nie-aanspreeklikheid van die Munisipaliteit
23. Lekkasie van elektrisiteit
24. Onderbreking van toevoer
25. Seëls van die Munisipaliteit

26. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding
27. Beveiliging van die Munisipaliteit se hoofleiding
28. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding
29. Ongemagtigde aansluitings
30. Ongemagtigde heraansluitings
31. Tydelike afsluiting en heraansluiting
32. Tydelike voorsiening van elektrisiteit
33. Tydelike werk
34. Lasvermindering
35. Medium- en laespanningskakeltuig en –toerusting
36. Substasie-akkommodasie
37. Bedradingsdiagram en spesifikasie
38. Gereedheidstoevoer
39. Verbruiker se toerusting vir noodgereedheidstoevoer
40. Omsendbriewe

HOOFSTUK 3 VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

41. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou
42. Fout in elektriese installasie
43. Beëindiging van verbruik uit die elektrisiteitstoevoer
44. Verandering van okkupeerder
45. Diensapparaat

HOOFSTUK 4 SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

46. Diensaansluiting
47. Meetakkommodasie

HOOFSTUK 5 TOEVOERSTELSELS

48. Lasvereistes
49. Lasbeperkings
50. Versteuring van andere se elektriese toerusting
51. Toevoer na motore
52. Arbeidsfaktor
53. Beveiliging

HOOFSTUK 6 ELEKTRISITEITSMETING

54. Meet van toevoer
55. Akkurate meting

- 56. Lees van kredietmeters
- 57. Kragbegroter

HOOFSTUK 7 ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

- 58. Bykomende vereistes
- 59. Munisipaliteit nie aanspreeklik nie

HOOFSTUK 8 KOSTE VAN WERK

- 60. Koste van werk

HOOFSTUK 9 STRAFBEPALING

- 61. Strafbepaling
- 62. Kort titel

BYLAE 1

Wette wat herroep is

BYLAE 2

“Toepaslike standaardspesifikasie” beteken

HOOFSTUK 1

ALGEMEEN

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –

“**bewys**” die noodsaaklike element van ‘n kragbegroterstelsel wat gebruik word om inligting oor te dra van ‘n verkooppunt vir elektrisiteitskrediet na ‘n kragbegroter en *vice versa*;

“diensaansluiting” al die kables en toerusting wat nodig is om die hoofleiding by die verbruiker se elektriese installasie aan te sluit by die voorsieningspunt;

“diensbeveiligingstoestel” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer word met die doel om die Munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat op die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom;

“eienaar” met betrekking tot ‘n perseel, die persoon by wie die regstitel daarvan berus: Met dien verstande dat –

- (a) in die geval van onroerende eiendom –
  - (i) wat vir ‘n tydperk van minstens 50 jaar verhuur word, ongeag of die huurkontrak geregistreer is of nie, die huurder daarvan; of
  - (ii) wat voordelig geokkupeer word kragtens ‘n serwituut of reg analoog daarmee, die okkupeerder daarvan;
- (b) indien die eienaar soos hierbo omskryf –
  - (i) dood of insolvent is, sy of haar boedel tot voordeel van sy of haar skuldeisers afgestaan het, ingevolge ‘n hofbevel onder kuratele geplaas is, of ‘n maatskappy is wat gelikwedeer of onder geregtelike bestuur geplaas is, die persoon by wie die administrasie van sodanige eiendom berus as eksekuteur, administrateur, trustee, regverkrygende, kurator, likwidateur of geregtelike bestuurder, na gelang van die geval; of
  - (ii) nie in die Republiek van Suid-Afrika aanwesig is nie, of indien sy of haar adres aan die Munisipaliteit onbekend is, iemand wat as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van sodanige eiendom ontvang of geregtig is om dit te ontvang; en
- (c) indien die Munisipaliteit nie kan vasstel wie sodanige persoon is nie, word die persoon wat geregtig is op die voordelige gebruik van sodanige eiendom geag die eienaar daarvan te wees met die uitsluiting van die persoon by wie die regstitel daarvan berus;

“elektriese installasie” ‘n elektriese installasie soos omskryf in die Regulasies;

“elektriese kontrakteur” ‘n elektriese kontrakteur soos omskryf in die Regulasies;

“geakkrediteerde persoon” ‘n persoon wat ingevolge die Regulasies, na gelang van die geval, as ‘n elektriese toetsers vir enkelfase, ‘n installasie-elektrisiën of ‘n meesterinstallasie-elektrisiën, geregistreer is;

“**gereedheidstoevoer**” ‘n alternatiewe toevoer van elektrisiteit wat nie gewoonlik deur die verbruiker verbruik word nie;

“**hoë spanning**” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels vir grootmaattransmissie van elektrisiteit in die omgewing van $44 \text{ kV} < U_n \leq 220 \text{ kV}$ gebruik word [SANS 1019];

“**hoofleiding**” enige deel van die Munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk;

“**kragbegroter**” ‘n vooruitbetaalmeter wat geprogrammeer kan word om die vloeï van hoeveelhede vooruitbetaalde energie in ‘n elektriese stroomkring toe te laat;

“**kredietmeter**” ‘n meter waar ‘n rekening uitgereik word nadat elektrisiteit verbruik is;

“**lae spanning**” die stel nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste perk oor die algemeen aanvaar word as ‘n ws-spanning van 1000 V (of ‘n gs-spanning van 1500 V) [SANS 1019];

“**medium spanning**” die stel nominale spanningsvlakke bo lae spanning en benede hoë spanning in die omgewing van $1 \text{ kV} < U_n \leq 44 \text{ kV}$ [SANS 1019];

“**meetpunt**” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat by die voorsieningspunt of by enige ander punt op die verspreidingsstelsel van die Munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker kan wees soos deur die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit aangedui met dien verstande dat dit alles, en slegs, die verbruiker se verbruik van elektrisiteit meet;

“**meter**” ‘n toestel wat die aanvraag of die elektriese energie wat verbruik word, aandui en ook konvensionele meters en kragbegroters;

“**motoraansitstroom**” met betrekking tot wisselstroommotore, die gemiddelde vierkantwortelwaarde van die simmetriese stroom wat deur ‘n motor verbruik word wanneer dit aangedryf word volgens die geraamde spanning daarvan met die aansitter in aansitposisie en die rotor gesluit;

“**motorlas totaal aangeskakel**” die somtotaal van die kW-vermoë van al die afsonderlike motore wat by ‘n installasie aangesluit is;

“**motorvermoë**” die maksimum aanhoudende kW-lewering van ‘n motor soos vermeld op die vervaardiger se kenplaatjie;

“**Munisipale Bestuurder**” die persoon deur die Munisipaliteit aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“**Munisipaliteit**” beteken die //Khara Hais munisipaliteit;

“**nakomingsertifikaat**” ‘n sertifikaat wat ingevolge die Regulasies ten opsigte van ‘n elektriese installasie of gedeelte van ‘n elektriese installasie deur ‘n geakkrediteerde persoon uitgereik word;

“**okkupeerder**” met betrekking tot ‘n perseel –

- (a) iemand wat sodanige perseel werklik okkupeer;
- (b) iemand wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in geval van sodanige perseel wat onderverdeel is en wat aan loseerders of verskillende huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir sy of haar eie rekening of as agent vir iemand wat daarop geregtig is of belang daarby het; of
- (d) iemand wat by die beheer of bestuur van sodanige perseel betrokke is, en behels ook die agent van sodanige persoon wanneer hy of sy nie in die Republiek aanwesig is, of as sy of haar verblyfplek onbekend is;

“**perseel**” enige grond of enige struktuur bo of benede grondvlak en behels ook enige voertuig, vliegtuig of vaartuig;

“**Regulasies**” die Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en – Veiligheid, 1993 (Wet No. 85 van 1993) en afgekondig by G.K. R2920 van 23 Oktober 1992, soos gewysig;

“**spanning**” die gemiddelde vierkantswortelwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers;

“**tarief**” die Munisipaliteit se gelde gehef vir die voorsiening van elektrisiteit;

“**toepaslike standaardspesifikasie**” die standaardspesifikasie soos gelys in Bylae 2;

“**veiligheidsstandaard**” die Gebruikskode vir die Bedrading van Persele SANS 10142-1 geïnkorporeer in die Regulasies;

“**verbruiker**”, met betrekking tot ‘n perseel –

- (i) enige okkupeerder daarvan of enige ander persoon met wie die Munisipaliteit ooreengekom het om elektrisiteit daar te voorsien of dit inderdaad daar voorsien; of

- (ii) indien sodanige perseel nie bewoon word nie, iemand wat 'n geldige bestaande ooreenkoms met die Munisipaliteit het vir die voorsiening van elektrisiteit aan sodanige perseel; of
- (iii) indien daar geen sodanige persoon of okkupeerder is nie, die eenaar van die perseel;

“**verbruikspunt**” ‘n verbruikspunt soos omskryf in die Regulasies;

“**voorsieningspunt**” die punt soos bepaal deur die Munisipaliteit of enige ander behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit vanwaar elektrisiteit aan enige perseel deur die Munisipaliteit voorsien word. Riglyne vir die bepaling van die voorsieningspunt is:

- (a) Residensiële perseel met ‘n ondergrondse aansluiting – die erfrens.
- (b) Residensiële perseel met ‘n oorhoofse aansluiting – die sekondêre kant van die beheer stroombreker op die oorhoofse netwerk.
- (c) Voorsiening aan privaat netwerke – die verbindingspunt met die private netwerk.
- (d) Ander toevoere – die punt van waar die aansluiting die individuele toevoer na die erf word; en

“**wet**” enige toepaslike wet, proklamasie, ordonnansie, Wet van die Parlement of wetsbepaling wat regs krag het.

Ander uitdrukkings

- 2. Alle ander uitdrukkings wat in hierdie Verordening gebruik word, het, tensy die samehang andersins vereis, dieselfde betekenis wat daaraan geheg word in die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet No. 41 van 1987).

Opskrifte en titels

- 3. Die opskrifte en titels in hierdie Verordening beïnvloed nie die uitleg daarvan nie.

HOOFSTUK 2

ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

Voorsiening van elektrisiteitsdienste

- 4. Slegs die Munisipaliteit mag elektrisiteit voorsien of ‘n ooreenkoms aangaan om elektrisiteit binne sy regsgebied te voorsien.

Voorsiening volgens ooreenkoms

5. Niemand mag gebruik maak of voortgaan om gebruik te maak van 'n toevoer van elektrisiteit van die Munisipaliteit nie, tensy of totdat sodanige persoon 'n skriftelike ooreenkoms met die Munisipaliteit vir sodanige toevoer aangegaan het, en sodanige toevoer word in alle opsigte deur sodanige ooreenkoms saam met die bepalings van hierdie Verordening beheer. As 'n persoon 'n toevoer van elektrisiteit verbruik sonder om 'n ooreenkoms aan te gaan, is hy of sy aanspreeklik vir die koste van die elektrisiteit soos uiteengesit in artikel 44.

Betekening van kennisgewing

6. (1) Enige kennisgewing of ander dokument word geag as aan iemand beteken te wees wanneer dit ingevolge hierdie Verordening aan iemand beteken is indien –
- (a) dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
  - (b) dit by daardie persoon se woonplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik ouer as sestien jaar is;
  - (c) dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woonadres of sakeadres in die Republiek ge-pos is en 'n erkenning dat dit ge-pos is van die posdiens verkry is;
  - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken word op 'n manier bepaal in paragrawe (a), (b) of (c); of
  - (e) daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek ge-pos is op die eiendom of perseel, indien enige, waarmee dit verband hou.
- (2) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument gemagtig of beteken word op die eienaar, okkupeerder of houer van enige eiendom of regte in enige eiendom, is dit voldoende as daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houer van die eiendom of betrokke reg, en is dit nie nodig om daardie persoon se naam te verstrek nie.
- (3) Enige prosesstuk is deugdelik aan die Munisipaliteit beteken as dit by die Munisipale Bestuurder se kantoor afgelewer word of by 'n persoon wat by die Munisipale Bestuurder se kantoor op diens is.

Nakoming van kennisgewings

7. Iemand aan wie 'n kennisgewing wat behoorlik uitgereik of gegee is ingevolge hierdie Verordening, beteken word, moet die bepalings daarvan binne die tydperk wat daarin vermeld word, nakom.

Aansoek om voorsiening van elektrisiteit

8. (1) Aansoek om die voorsiening van elektrisiteit moet skriftelik deur die voornemende verbruiker op die voorgeskrewe vorm verkrygbaar by die kantoor van die Munisipaliteit gedoen word en die installasie se geraamde las in kV.A moet op die aansoek vermeld word. Sodanige aansoek moet gerig word so lank as moontlik voor die toevoer verlang word ten einde die werk van die Munisipaliteit te vergemaklik.
- (2) 'n Aansoek om voorsiening van elektrisiteit vir 'n tydperk van minder as 'n jaar word beskou as 'n aansoek om 'n tydelike voorsiening van elektrisiteit en word oorweeg na goeddunke van die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit wat enige spesiale voorwaardes mag stel wat in sodanige geval nagekom moet word.

Verwerking van aansoeke om voorsiening

9. Aansoeke om die voorsiening van elektrisiteit word verwerk en die toevoer beskikbaar gestel binne die tydperke soos in NRS 047 aangedui.

Deurgangsregte

10. (1) Die Munisipaliteit kan weier om 'n diensaansluiting bo of onder die grond op te rig of te lê op enige deurgang wat nie by die Munisipaliteit berus nie of op enige private eiendom, tensy en totdat die voornemende verbruiker die skriftelike toestemming verkry het van die eienaar van die genoemde private eiendom of van die persoon by wie die regstiel van die grond berus waarop enige sodanige deurgang soos bogemeld, bestaan, na gelang van die geval, en dit by die Munisipaliteit ingedien het, waardeur magtiging vir die lê of oprigting van 'n diensaansluiting daarop verleen word.
- (2) As sodanige toestemming op enige tydstip teruggetrek word of as die bogemelde private eiendom of deurgang in ander hande oorgaan en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of te laat voortduur, moet die koste van enige verandering wat aan die diensaansluiting aangebring moet word ten einde die toevoer van elektrisiteit in stand te hou, en van die verwydering daarvan wat onder omstandighede nodig mag wees, deur die verbruiker van die perseel waarna die toevoer voortgesit word, gedra word.

Statutêre serwituut

11. (1) Behoudens die bepalings van subartikel (3) kan die Munisipaliteit binne sy munisipale gebied –
- (a) elektrisiteitsdienste voorsien, vestig en in stand hou;
  - (b) ‘n hoofleiding vir elektrisiteit verkry, oprig, lê, verleng, vergroot, omlei, in stand hou, herstel, die verbruik beëindig, sluit en vernietig;
  - (c) enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom en die eienaarskap van enige sodanige hoofleiding berus by die Munisipaliteit;
  - (d) enigiets anders doen wat nodig of wenslik is vir of bykomstig of aanvullend tot of ondergeskik aan enige saak beoog by paragrawe (a) tot (c).
- (2) Indien die Munisipaliteit enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom wat nie aan die Munisipaliteit behoort of nie deur die Munisipaliteit beheer of bestuur word nie, betaal die Munisipaliteit die eenaar van sodanige straat of eiendom vergoeding volgens ‘n bedrag waaroor die eenaar en die Munisipaliteit ooreengekom het of, by afwesigheid van ‘n ooreenkoms, soos óf deur arbitrasie óf deur ‘n geregshof bepaal.
- (3) Die Munisipaliteit gee, voordat dit begin met enige werk behalwe herstelwerk of instandhouding aan of in verband met enige toevoer van elektrisiteit op onroerende eiendom wat nie aan die Munisipaliteit behoort nie, aan die eenaar of okkupeerder van sodanige eiendom redelike kennis van die voorgestelde werk en die datum waarop die Munisipaliteit beoog om met sodanige werk te begin.

Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen

12. (1) Die Munisipaliteit, deur sy werknemers, kontrakteurs en hul assistente en adviseurs, het toegang tot en oor enige eiendom ten einde –
- (a) enigiets te doen wat gemagtig is of vereis word om deur die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet gedoen te word;
  - (b) enige dienshoofleiding en enigiets wat daarmee verband hou te inspekteer en te ondersoek;

- (c) navraag te doen oor enige moontlike bron van toevoer van elektrisiteit of die geskiktheid van onroerende eiendom vir enige skema of onderneming van die Munisipaliteit, en enige nodige opname in verband daarmee te doen;
  - (d) vas te stel of daar enige oortreding van die bepalings van hierdie Verordening of enige ander wet is of was; en
  - (e) nakoming van die bepalings van hierdie Verordening of enige ander wet af te dwing.
- (2) Die Munisipaliteit betaal aan iemand wat skade gely het as gevolg van die uitoefening van die reg van toegang ingevolge subartikel (1), behalwe waar die Munisipaliteit gemagtig is om op die betrokke eiendom enige werk te verrig op die koste van sodanige persoon of enige ander persoon, skadevergoeding ten bedrae van 'n bedrag waarop die Munisipaliteit en sodanige persoon ooreengekom het of, as daar nie 'n ooreenkoms aangegaan is nie, soos deur arbitrasie of 'n geregshof bepaal.
- (3) 'n Werknemer van die Munisipaliteit wat deur sodanige Munisipaliteit daartoe gemagtig is, kan deur 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar of okkupeerder van enige eiendom te beteken, van sodanige eienaar of okkupeerder vereis om op die dag en uur soos in sodanige kennisgewing aangedui, toegang tot sodanige eiendom aan 'n persoon en vir 'n doel soos beoog in subartikel (1) te verskaf: Met dien verstande dat ingeval van nood, geen sodanige skriftelike kennisgewing vereis word nie.

Weiering of versuim om inligting te verstrek

13. Niemand weier of versuim om die inligting te verstrek wat 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit redelikerwys van hom of haar verlang nie, of verstrek vals inligting aan enige sodanige beampte insake enige installasiewerk wat voltooi is of beoog word nie.

Weiering van toegang

14. Niemand mag enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie Verordening of van enige pligte wat daarmee verband hou of in verband daarmee staan nie opsetlik hinder, belemmer, in die pad staan of toegang weier nie.

Onbehoorlike verbruik

15. As die Munisipaliteit redelike gronde het om te glo dat die verbruiker die elektrisiteit vir enige doel of op enige wyse gebruik wat op 'n onbehoorlike en onveilige wyse inmeng of daarop bereken is om op 'n onbehoorlike en onveilige wyse in te meng met die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit aan enige verbruiker, kan die Munisipaliteit met of sonder kennisgewing sodanige toevoer afsluit, maar sodanige toevoer word weer herstel sodra die oorsaak van die afsluiting permanent reggestel of verwyder is. Die verbruiker betaal die gelde soos deur die Munisipaliteit voorgeskryf vir die afsluiting en aansluiting voor die toevoer van elektrisiteit herstel word, tensy dit bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige wyse verbruik of hanteer het nie.

Elektrisiteitstariewe en –gelde

16. Afskrifte van heffings en gelde is gratis by die Munisipaliteit se kantore verkrygbaar.

Deposito's

17. Die Munisipaliteit hou die reg voor om te vereis dat die verbruiker 'n som geld deponeer as sekuriteit vir die betaling van enige gelde wat aan die Munisipaliteit betaalbaar is of betaalbaar kan word. Die bedrag van die deposito ten opsigte van elke elektrisiteitinstallasie word deur die Munisipaliteit bepaal en elke sodanige deposito kan verhoog word indien dit na die Munisipaliteit se mening onvoldoende is. Sodanige deposito word nie beskou as betaling of gedeeltelike betaling van enige rekening betaalbaar vir die voorsiening van elektrisiteit met die doel om enige afslag te kry ooreenkomstig die elektrisiteitstariewe gemeld in hierdie Verordening nie. By beëindiging van die toevoer van elektrisiteit word die bedrag van sodanige deposito rentevry en min enige betalings aan die Munisipaliteit verskuldig, aan die verbruiker terugbetaal.

Betaling van gelde

18. (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir alle gelde aangedui in die voorgeskrewe tariewe vir die elektrisiteitsdiens soos deur die Munisipaliteit goedgekeur. 'n Afskrif van die voorgeskrewe tariewe is gratis by die Munisipaliteit verkrygbaar.
- (2) Alle rekening word geag betaalbaar te wees wanneer dit deur die Munisipaliteit uitgereik word, en die betaaldatum moet op die voorkant van die elke rekening verskyn asook 'n waarskuwing wat aandui dat die toevoer van elektrisiteit afgesluit kan word indien die gelde ten opsigte van sodanige toevoer nie betaal is teen die betaaldatum nie.

- (3) 'n Fout of weglating in 'n rekening of versuim om 'n rekening te lewer, onthef nie die verbruiker van sy of haar verpligting om die regte bedrag verskuldig vir die elektrisiteit wat aan die perseel voorsien is te betaal nie, en die onus rus op die verbruiker om hom of haar daarvan te vergewis dat die rekening wat gelewer is, ooreenkomstig die voorgeskrewe tariewe van gelde is ten opsigte van elektrisiteit aan die perseel voorsien.
- (4) Waar 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit die perseel besoek met die doel om die toevoer van elektrisiteit af te sluit ingevolge subartikel (2) en hy of sy word op enige wyse verhinder of verhoed om die afsluiting te bewerkstellig, is die voorgeskrewe gelde betaalbaar vir elke daaropvolgende besoek wat nodig is om sodanige afsluiting te bewerkstellig.
- (5) Nadat die elektrisiteit afgesluit is weens die wanbetaling van 'n rekening, is die voorgeskrewe gelde en alle bedrae verskuldig vir elektrisiteit wat verbruik is, betaalbaar voordat die toevoer van elektrisiteit weer aangesluit word.

Rente op agterstallige rekeninge

19. Die Munisipaliteit kan rente hef op rekeninge wat nie betaal is teen die betaaldatum soos dit op die rekening verskyn nie, teen 'n rentekoers wat van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit goedgekeur word.

Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit

20. (1) Tensy anders skriftelik deur die Munisipaliteit gemagtig, mag niemand elektrisiteit wat volgens 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit aan sy of haar perseel voorsien word, aan enige ander persoon verkoop of voorsien vir verbruik op ander persele nie, of toelaat of duld dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie. As elektrisiteit herverkoop word vir verbruik op dieselfde perseel, word die elektrisiteit deur 'n submeter gemeet van 'n soort wat deur Standaarde Suid-Afrika voorsien, geïnstalleer en geprogrammeer word ooreenkomstig die Munisipaliteit se standarde.
- (2) Die tariewe, gelde en bedrae waarteen en die verkoopvoorwaardes ingevolge waarvan die elektrisiteit aldus herverkoop word, mag nie minder gunstig vir die koper wees as dit wat betaalbaar en van toepassing sou wees indien die Munisipaliteit elektrisiteit direk aan die koper sou voorsien nie. Elke herverkoper verskaf aan die koper maandelikse state wat ten minste net soveel besonderhede bevat as die tersaaklike besonderhede oor rekeninginligting wat die Munisipaliteit aan sy elektrisiteitverbruikers verskaf.

Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit

21. (1) Die Munisipaliteit kan die toevoer van elektrisiteit na enige perseel afsluit indien die persoon wat aanspreeklik is vir die betaling van sodanige toevoer, in gebreke bly om die bedrag wat aan die Munisipaliteit verskuldig is in verband met toevoer wat hy of sy te eniger tyd van die Munisipaliteit ontvang het ten opsigte van enige perseel, of waar enige van die bepalings van hierdie Verordening of die Regulasies oortree word: Met dien verstande dat die Munisipaliteit die persoon 14 dae kennis moet gee om sy of haar fout reg te stel en die persoon versuim om sodanige fout reg te stel nadat kennis gegee is, of in die geval van ernstige gevaar vir mens of eiendom, of ingevolge artikel 26, sonder kennisgewing. Nadat die toevoer van elektrisiteit weens wanbetaling van 'n rekening of die onbehoorlike en onveilige verbruik van elektrisiteit afgesluit is, moet die voorgeskrewe gelde aan die Munisipaliteit betaal word.
- (2) Indien 'n installasie op die verbruiker se perseel ongemagtig heraangesluit word nadat dit regmatig deur die Munisipaliteit afgesluit is, of indien daar met die Munisipaliteit se elektriese toerusting gepeuter word om te verhoed dat die meter die volle verbruik registreer, kan die toevoer van elektrisiteit fisiek van daardie perseel verwyder word.

Nie-aanspreeklikheid van die Munisipaliteit

22. Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse of daaruit voortspruitende verlies of skade wat deur die verbruiker gely of opgedoen word as gevolg van of voortspruitend uit die beëindiging en onderbreking van of enige ander abnormaliteit aan die toevoer van elektrisiteit nie, tensy dit deur skuld aan die kant van die Munisipaliteit veroorsaak is.

Lekkasie van elektrisiteit

23. Onder geen omstandighede word enige korting op die rekening vir elektrisiteit wat voorsien en gemeet is, toegelaat ten opsigte van 'n vermorsing van elektrisiteit wat te wyte is aan 'n lekkasie of 'n ander fout in die elektriese installasie nie.

Onderbreking van toevoer

24. Die Munisipaliteit is nie verplig om aandag te skenk aan 'n onderbreking in die toevoer van elektrisiteit as dit as gevolg van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie is nie, behalwe wanneer sodanige onderbreking te wyte is aan die werking van die Munisipaliteit se diensbeveiligingstoestel. Indien enige onderbreking van die toevoer van elektrisiteit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie of van die gebrekkige werking van die apparaat wat in verband daarmee gebruik word, kan die Munisipaliteit die gelde van die verbruiker verhaal soos voorgeskryf deur die Munisipaliteit vir elke herstel van die toevoer van elektrisiteit bykomend tot die koste van die regmaak of herstel van enige skade wat aan die dienshoofleiding en –meter aangerig is deur sodanige fout of foutiewe werking.

Seëls van die Munisipaliteit

25. Die meter, diensbeveiligingstoestelle en alle apparaat wat aan die Munisipaliteit behoort, word deur 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit verseël of gesluit en niemand wat nie 'n beampte van die Munisipaliteit is wat behoorlik daartoe gemagtig is nie, mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd sodanige seëls of slotte verwyder, breek, skend, daaraan peuter of hom of haar daarmee bemoei nie.

Peuter met diensaansluiting of hoofleiding

26. (1) Niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd met enige meter, meettoerusting of dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of hoofleiding van die Munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.
- (2) Waar *prima facie*-bewys bestaan dat 'n verbruiker of iemand anders subartikel (1) oortree het, kan die Munisipaliteit die toevoer van elektrisiteit onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker afsluit en sodanige verbruiker of persoon is aanspreeklik vir alle gelde en koste wat deur die Munisipaliteit vir sodanige afsluiting gehef word.
- (3) Waar 'n verbruiker of iemand anders subartikel (1) oortree en sodanige oortreding lei daartoe dat die meter minder verbruik as die regte verbruik registreer, het die Munisipaliteit die reg om die volle koste van sy of haar geraamde verbruik van die verbruiker te verhaal.

Beveiliging van die Munisipaliteit se hoofleiding

27. (1) Niemand mag, behalwe met die Munisipaliteit se goedkeuring en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat opgelê mag word –
- (a) enige konstruksie bou, oprig of lê of die oprigting of lê van enige gebou, struktuur of ander voorwerp toelaat, of bome en ander plantegroei oor of in sodanige posisie of op sodanige manier plant dat dit sal inmeng met die hoofleiding of dit bedreig nie;
  - (b) enige deel van die hoofleiding uitgrawe, oopmaak of die grond bo, langsaan, onder of naby dit verwyder nie;
  - (c) enige deel van die hoofleiding beskadig, bedreig, verwyder of vernietig nie, of iets doen wat na alle waarskynlikheid die hoofleiding sal beskadig, bedreig of enige deel daarvan vernietig nie;
  - (d) 'n ongemagtigde aansluiting aan enige deel van die hoofleiding maak of elektrisiteit daarvandaan omlei of veroorsaak dat dit omlei word nie.
- (2) Die eienaar of okkupeerder moet die hoogte van die bome of die lengte van die takke wat uitsteek naby bogrondse lyne beperk of voorsiening maak vir beveiliging wat na die mening van die Munisipaliteit voldoende daarin sal slaag om te verhoed dat die boom met die geleiers inmeng sou die boom of tak val of afgekap word. Indien die eienaar versuim om hierdie bepaling na te kom, het die Munisipaliteit die reg, na vooraf skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd in 'n noodgeval, om die bome of ander plantegroei af te kap of te snoei op die wyse in hierdie bepaling beoog.
- (3) Die Munisipaliteit kan, onderworpe aan die verkryging van 'n hofbevel, enige gebou, struktuur of enige ander voorwerp wat strydig met hierdie Verordening gebou, opgerig of gelê is, afbreek, verander of op enige ander wyse daarmee handel.
- (4) Die Munisipaliteit kan, in 'n noodgeval of ramp, enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteitsverspreidingstelsel beskadig, belemmer of bedreig of wat dit waarskynlik kan beskadig, belemmer, bedreig of vernietig.

Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding

28. Indien die Munisipaliteit dit nodig of wenslik ag om spesiale voorsorgmaatreëls te tref om te verhoed dat daar met enige deel van die hoofleiding, dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of meter of meettoerusting gepeuter word, moet die verbruiker óf die nodige beveiliging verskaf en installeer, óf die koste betaal waar sodanige beveiliging deur die Munisipaliteit verleen word.

Ongemagtigde aansluitings

29. Niemand, behalwe iemand spesifiek skriftelik deur die Munisipaliteit daartoe gemagtig, mag regstreeks of onregstreeks enige elektriese installasie of deel daarvan by die hoofleiding of diensaansluiting aansluit, probeer aansluit of sodanige aansluiting veroorsaak of toelaat nie.

Ongemagtigde heraansluitings

30. (1) Niemand, behalwe iemand spesifiek skriftelik deur die Munisipaliteit daartoe gemagtig, mag enige elektriese installasie wat deur die Munisipaliteit afgesluit is, weer by die hoofleiding of diensaansluiting heraansluit, probeer heraansluit of sodanige heraansluiting veroorsaak of toelaat nie.
- (2) Waar dit blyk dat die toevoer van elektrisiteit wat voorheen deur die Munisipaliteit afgesluit is, weer aangesluit is, is die verbruiker wat die toevoer van elektrisiteit verbruik, aanspreeklik vir alle koste van die elektrisiteitsverbruik van die datum van afsluiting tot die datum waarop daar gevind is dat die toevoer heraangesluit is, en ook vir enige ander koste wat in dié verband aangegaan is. Voorts kan die Munisipaliteit enige deel van of al die toevoertoerusting verwyder tot tyd en wyl volle betaling ontvang is. Hierbenewens is die verbruiker ook verantwoordelik vir die koste wat met die herinstallering van sodanige toevoertoerusting gepaard gaan.

Tydlike afsluiting en heraansluiting

31. (1) Die Munisipaliteit moet op versoek van die verbruiker die toevoer van elektrisiteit na die verbruiker se elektriese installasie tydelik afsluit en dit weer heraansluit teen betaling van die gelde soos voorgeskryf deur die Munisipaliteit vir elke afsluiting en daaropvolgende aansluiting.
- (2) Indien die Munisipaliteit genoodsaak word om die toevoer van elektrisiteit na 'n verbruiker se elektriese installasie tydelik af te sluit en weer aan te sluit en die verbruiker is geensins verantwoordelik vir die ontstaan van hierdie noodsaak nie, is die verbruiker nie verantwoordelik vir betaling van enige gelde nie.
- (3) Die Munisipaliteit kan slegs onder buitengewone omstandighede die toevoer van elektrisiteit na enige perseel sonder kennisgewing tydelik afsluit ten einde herstelwerk te doen, of toetse uit te voer, of vir enige ander regmatige doel. In alle ander gevalle moet genoegsame kennis gegee word.

Tydlike voorsiening van elektrisiteit

32. Dit is 'n voorwaarde vir enige tydelike voorsiening van elektrisiteit ingevolge hierdie Verordening dat, indien daar gevind word dat sodanige voorsiening inbreuk maak op die doeltreffende en ekonomiese toevoer van elektrisiteit na ander verbruikers, die Munisipaliteit die reg het om, met kennisgewing, of onder buitengewone omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike voorsiening te eniger tyd te beëindig en die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging mag ly nie.

Tydlike werk

33. 'n Elektriese installasie wat 'n tydelike toevoer van elektrisiteit nodig het, mag nie sonder die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit geregistreer of onregistreer by die hoofleiding aangesluit word nie. Volledige inligting oor die redes vir en die aard van sodanige tydelike werk moet die aansoek om die bogemelde toestemming vergesel, en die Munisipaliteit kan sodanige toestemming weier of verleen behoudens die bedinge en voorwaardes wat wenslik en noodsaaklik blyk.

Lasvermindering

34. (1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit na die mening van die Munisipaliteit om enige rede nodig is om die las op die Munisipaliteit se elektrisiteitsvoorsieningstelsel te verminder, kan die Munisipaliteit die voorsiening sonder kennisgewing onderbreek vir sodanige tydperk as wat die Munisipaliteit nodig ag, en die toevoer van elektrisiteit na enige verbruiker se warmwatersilinder wat deur elektrisiteit verwarm word of na enige spesifieke toestel of die hele installasie beëindig.
- (2) Die Munisipaliteit kan sodanige apparaat en toerusting op die perseel van die verbruiker installeer as wat nodig geag word om gevolg te gee aan die bepalings van subartikel (1), en enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit kan op enige redelike tyd enige perseel betree met die doel om sodanige apparaat en toerusting te installeer, te inspekteer, te toets, te verstel of te verander.
- (3) Ondanks die bepalings van subartikel (2), moet die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, wanneer hy of sy 'n watersilinder installeer wat deur elektrisiteit verwarm word, die nodige akkommodasie en bedrading ooreenkomstig die Munisipaliteit se keuse verskaf ten einde die installasie van die apparaat en toerusting bedoel in subartikel (2) later moontlik te maak.

Medium- en laespanningskakeltuig en –toerusting

35. (1) In die gevalle van hoë-, medium- of laespanningelektrisiteitsvoorsiening moet die verbruiker betaal vir die verskaffing en installasie van die skakeltuig, kables en toerusting wat deel van die diensaansluiting uitmaak, tensy dit anders deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur word.
- (2) In die gevalle van mediumspanningelektrisiteitsvoorsiening, word al sodanige toerusting deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur, en deur of onder die toesig van 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit geïnstalleer.
- (3) Niemand bedryf mediumspanningskakeltuig sonder die skriftelike magtiging van die Munisipaliteit nie.
- (4) Die aarding en toetsing van mediumspanningskakeltuig wat aan die Munisipaliteit se netwerk gekoppel is, word deur of onder die toesig van 'n gemagtigde beampte van die Munisipaliteit gedoen.
- (5) In die geval van laespanningvoorsiening van elektrisiteit moet die verbruiker 'n laespanninghoofskakelaar of enige ander toerusting soos vereis deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit verskaf en installeer.

Substasie-akkommodasie

36. (1) Die Munisipaliteit kan, behoudens die voorwaardes wat hy goedvind, van die eienaar vereis om akkommodasie te verskaf en in stand te hou vir 'n substasie met 'n afsonderlike kamer of kamers uitsluitlik vir die doel om mediumspanningskables en -skakeltuig, transformators, laespanningskables en –skakeltuig en ander toerusting noodsaaklik vir die voorsiening van elektrisiteit deur die aansoeker aangevra, te akkommodeer. Die akkommodasie moet geleë wees by 'n punt met vrye, voldoende en onbeperkte toegang te alle tye vir die doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die toerusting verband hou.
- (2) Die Munisipaliteit kan egter sy eie netwerke uit sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is voorsien, en as die Munisipaliteit bykomende akkommodasie verlang, moet sodanige akkommodasie deur die aansoeker op die koste van die Munisipaliteit verskaf word.

Bedradingsdiagram en spesifikasie

37. (1) Wanneer meer as een elektriese installasie of toevoer van elektrisiteit van 'n gemeenskaplike hoofleiding verkry word, of meer as een verdeelbord of -meter nodig is vir 'n gebou of blok geboue, moet die bedradingsdiagram van die stroomkringe wat by die hoofskakelaar begin en 'n spesifikasie aan die Munisipaliteit verskaf word vir goedkeuring voordat daar met die werk begin word.
- (2) Waar 'n elektriese installasie sy toevoer elektrisiteit vanaf 'n substasie op dieselfde perseel moet kry as waarop die stroom van hoë spanning getransformeer word, of van een van die Munisipaliteit se substasies deur 'n hoofleiding afsonderlik van die algemene verspreidingsstelsel, moet, indien dit vereis word, 'n volledige spesifikasie en tekeninge van die aanleg wat deur die verbruiker geïnstalleer gaan word, aan die Munisipaliteit vir goedkeuring gestuur word voordat enige tersaaklike benodigdhede bestel word.

Gereedheidstoevoer

38. Niemand is geregtig op gereedheidstoevoer van elektrisiteit van die Munisipaliteit vir enige perseel met 'n afsonderlike bron van toevoer van elektrisiteit nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en behoudens die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag stel.

Verbruiker se toerusting vir noodgereedheidstoevoer

39. (1) Geen toerusting deur 'n verbruiker vir noodgereedheidstoevoer ingevolge die Regulasies of vir sy of haar eie bedryfsvereistes verskaf, mag by enige installasie aangesluit word sonder die skriftelike goedkeuring van die Munisipaliteit nie. 'n Aansoek om sodanige goedkeuring moet skriftelik gerig word en moet 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingsdiagram bevat. Die gereedheidstoerusting moet so ontwerp en geïnstalleer word dat dit onmoontlik vir die Munisipaliteit se hoofleiding is om uit die terugvoer van sodanige toerusting energie te ontvang. Die verbruiker is verantwoordelik vir die voorsiening en installasie van al sodanige beveiligingstoerusting.
- (2) Waar daar ooreenkomstig 'n spesiale ooreenkoms met die Munisipaliteit toegelaat word dat die verbruiker se toerusting vir gereedheidsontwikkeling elektries gekoppel word aan en parallel loop met die Munisipaliteit se hoofleiding, is die verbruiker verantwoordelik om die vereiste sinchroniese- en beveiligingstoerusting vir veilige parallelle werking te verskaf en te installeer tot die Munisipaliteit se bevrediging.

Omsendbriewe

40. Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd omsendbriewe uitstuur waarin besonderhede verskaf word oor die Munisipaliteit se vereistes met betrekking tot sake wat nie spesifiek in die Regulasies of in hierdie Verordening bepaal word nie, maar wat nodig is vir die veilige en doeltreffende bedryf en bestuur van elektrisiteitsvoorsiening.

HOOFSTUK 3

VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou

41. 'n Elektriese installasie wat by die hoofleiding aangesluit is of aangesluit gaan word, en enige byvoegings daartoe of wysigings daaraan wat van tyd tot tyd gemaak word, word deur die verbruiker op eie koste verskaf, opgerig en in 'n goeie toestand in stand gehou ooreenkomstig die bepalings van hierdie Verordening en die Regulasies.

Fout in elektriese installasie

42. (1) Indien daar enige fout in die elektriese installasie ontstaan wat 'n gevaar vir mense, diere of eiendom inhou, moet die verbruiker onmiddellik die elektrisiteitstoevoer afsluit. Die verbruiker moet onverwyld die Munisipaliteit daarvan in kennis stel en onmiddellik stappe doen om die fout reg te stel.
- (2) Die Munisipaliteit kan van die verbruiker verwag om hom te vergoed vir enige uitgawes wat hy mag aangaan ten opsigte van 'n fout in die elektriese installasie.

Beëindiging van verbruik uit die elektrisiteitstoevoer

43. Wanneer 'n verbruiker die verbruik uit die toevoer van elektrisiteit wil beëindig, moet hy of sy ten minste twee volle werksdae skriftelike kennis aan die Munisipaliteit gee van sodanige beoogde beëindiging, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir alle betalings verskuldig ooreenkomstig die tarief vir die voorsiening van elektrisiteit totdat die twee volle werksdae nadat sodanige kennis gegee is verstryk het.

Verandering van okkupeerder

44. (1) 'n Verbruiker wat 'n perseel ontruim, gee die Munisipaliteit nie minder as twee volle werksdae skriftelike kennis van sy of haar voorneme om die verbruik van die toevoer van elektrisiteit te beëindig nie, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir sodanige toevoer.

- (2) Indien die persoon wat die okkupasie van die perseel oorneem wil voortgaan om die toevoer van elektrisiteit te verbruik, moet hy of sy ingevolge die bepalings van artikel 5 daarom aansoek doen en indien hy of sy versuim om binne tien werksdae nadat hy of sy die nuwe okkupeerder van die perseel geword het, aansoek te doen om 'n toevoer van elektrisiteit, word die toevoer van elektrisiteit afgesluit, en is hy of sy teenoor die Munisipaliteit aanspreeklik vir die toevoer van elektrisiteit vanaf die datum van okkupasie tot en met sodanige tyd as wat die toevoer so afgesluit is.
- (3) Waar daar kragbegroters op 'n perseel geïnstalleer is, word iemand wat op daardie tydstip die perseel okkupeer, geag 'n verbruiker te wees. Tot tyd en wyl dié persoon aansoek doen om 'n toevoer van elektrisiteit ingevolge artikel 5 is hy of sy is aanspreeklik vir alle bedrae en gelde aan die Munisipaliteit verskuldig vir daardie meetpunt asook vir enige uitstaande bedrae en gelde of dit deur die persoon opgeloop is of nie.

Diensapparaat

45. (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir al die Munisipaliteit se koste voortspruitend uit skade aan of verlies van enige meettoerusting, diensbeveiligingstoestel, diensaansluiting of ander apparaat op die perseel, tensy daar aangetoon kan word dat sodanige skade of verlies veroorsaak is deur oormag of 'n handeling of versuim deur 'n werknemer van die Munisipaliteit of deur 'n abnormaliteit in die toevoer van elektrisiteit na die perseel.
- (2) Indien die hoofleiding, die dienshoofleiding, meettoerusting of enige ander diensapparaat wat aan die Munisipaliteit behoort en tevore gebruik is gedurende 'n tydperk dat die installasie van die hoofleiding afgesluit was, sonder die Munisipaliteit se toestemming verwyder is, of in so 'n mate beskadig is dat heraansluiting gevaarlik is, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel, na gelang van die geval, gedurende sodanige tydperk die koste dra van die herstel of vervanging van sodanige toerusting.
- (3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetposisie is, berus die aanspreeklikheid ingevolge subartikel (1) by die eienaar van die perseel.

HOOFSTUK 4

SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

Diensaansluiting

46. (1) Die verbruiker dra die koste van die diensaansluiting soos deur die Munisipaliteit bepaal.

- (2) Nieteenstaande die feit dat die verbruiker die koste dra van die diensaansluiting wat deur die Munisipaliteit aangelê of opgerig is, berus die eienaarskap van die diensaansluiting by die Munisipaliteit wat verantwoordelik is vir die instandhouding van sodanige diensaansluiting tot by die voorsieningspunt. Die verbruiker is nie geregtig op enige vergoeding van die Munisipaliteit ten opsigte van sodanige diensaansluiting nie.
- (3) Die werk wat deur die Munisipaliteit op die verbruiker se koste gedoen word ten opsigte van 'n diensaansluiting op die verbruiker se perseel, word deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit bepaal.
- (4) 'n Diensaansluiting word ondergronds aangelê ongeag of die hoofleiding ondergronds aangelê of bogronds opgerig word, tensy 'n bogrondse diensaansluiting spesifiek deur die Munisipaliteit vereis word.
- (5) Die verbruiker moet op sy of haar perseel sodanige leibane, bedradingskanale, vore, hegstukke en vry ruimte vir die bogrondse hoofleiding voorsien, vassit en in stand hou soos wat deur die Munisipaliteit vir die installasie van die diensaansluiting vereis word.
- (6) Die geleier wat vir die diensaansluiting gebruik word, moet 'n deursneeoppervlakte ooreenkomstig die omvang van die elektriese toevoer hê, maar moet nie minder as 10 mm² (koper of koperekwivalent) wees nie, en al die geleiers moet dieselfde deursneeoppervlakte hê tensy andersins deur 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur.
- (7) Tensy andersins goedgekeur, verskaf die Munisipaliteit slegs een diensaansluiting na elke geregistreerde erf. Met betrekking tot twee of meer erwe wat aan een eenaar behoort en op aangrensende erwe geleë is, kan 'n enkele grootmaattoevoer van elektrisiteit voorsien word indien die erwe gekonsolideer of notarieel verbind is.
- (8) 'n Bedekking op 'n bedradingskanaal wat die toevoerstromkring van die voorsieningspunt na die meettoerusting dra, word gemaak sodat die seëls van die Munisipaliteit daarop sal pas.
- (9) Binne in die meterkas moet die diensgeleier of –kabel, na gelang van die geval, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die hele lengte van die geleiers moet sigbaar wees as die dekplate, indien daar is, verwyder word.
- (10) In die geval van 'n gebouekompleks geokkupeer deur 'n aantal individuele verbruikers, moet afsonderlike bedradingskanale en geleiers of kables van die gemeenskaplike meetkamer of –kamers na elke individuele verbruiker in die gebouekompleks geïnstalleer word. As hoofleibane egter gebruik word, moet die geleiers van individuele stroomkringe duidelik (elke 1,5 m saamgebind) vir die hele lengte daarvan aangedui word.

Meetakkommodasie

47. (1) Die verbruiker moet, indien so vereis deur die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit, akkommodasie op 'n goedgekeurde plek vir die meterbord, en voldoende geleiers vir die Munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beveiligingstoestelle verskaf. Sodanige akkommodasie word tot bevrediging van die Munisipaliteit op die verbruiker of eienaar se koste, na gelang van omstandighede, verskaf en in stand gehou, en moet in die geval van kredietmeters op 'n plek geleë wees waartoe daar te alle redelike tye vrye en onbelemmerde toegang vir die lees van meters is, maar te alle tye vir doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die dienstoerusting verband hou. Toegang vir die inspeksie van kragbegroters word te alle redelike tye gebied.
- (2) Waar submeettoerusting geïnstalleer is, word akkommodasie afsonderlik van die Munisipaliteit se meettoerusting verskaf.
- (3) Die verbruiker of, in die geval van die plek van 'n gewone meter, die eienaar van die perseel, moet voldoende elektriese beligting voorsien in die ruimte waar die meettoerusting en diensapparaat geakkommodeer word.
- (4) Wanneer, volgens die mening van die Munisipaliteit, die plek van die meter, diensaansluiting of beveiligingstoestelle of hoofverspreidingbord nie maklik bereikbaar is nie, of 'n bron van gevaar vir lewe of eiendom is of op enige wyse ongeskik is, moet die verbruiker dit na 'n nuwe plek verskuif, en die koste van sodanige verskuiwing wat met redelike spoed uitgevoer moet word, word deur die verbruiker gedra.
- (5) Die ruimte vir die Munisipaliteit se meettoerusting en beveiligingstoestelle kan, indien goedgekeur, die verbruiker se hoofskakelaar en hoofbeveiligingstoestelle insluit. Geen apparaat behalwe dit wat in verband met die toevoer en verbruik van elektrisiteit gebruik word, mag in sodanige ruimte geïnstalleer of geberg word nie tensy dit goedgekeur is.

HOOFSTUK 5

TOEVOERSTELSELS

Lasvereistes

48. Wisselstroomtoevoer word ingevolge die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet No. 41 van 1987), voorsien en as daar nie 'n ooreenkoms oor gehaltetoevoer aangeaan is nie, ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasie.

Lasbeperkings

49. (1) Waar die geraamde las, bereken ingevolge die veiligheidstandaard, nie 15 kV.A oorskry nie, moet die elektriese installasie ingerig word vir 'n dubbeldraad-enkelfasige-toevoer van elektrisiteit, tensy dit andersins deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur is.
- (2) Waar 'n driefasige-vierdraad-toevoer van elektrisiteit verskaf word, moet die las min of meer gebalanseer word oor die drie fases, maar die maksimum ongebalanseerde las moet nie 15 kV.A oorskry nie, tensy dit andersins deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur word.
- (3) Geen toestel wat 'n stroom verbruik, inherent enkelfasig van aard is en 'n aanslag het wat 15 kV.A oorskry, mag by die elektriese installasie aangesluit word sonder dat die Munisipaliteit vooraf toestemming verleen het nie.

Versteuring van andere se elektriese toerusting

50. (1) Niemand mag elektriese toerusting bedryf wat lasienskappe het wat individueel of gesamentlik tot spanningvariasie, bofrekwensiestrome of -spanning, of ongebalanseerde fasestrome wat buite die toepaslike standaardspesifikasie val, aanleiding gee nie.
- (2) Die evaluering van die steuring van ander persone se elektriese toerusting word deur middel van metings by die gemeenskaplike koppelpunt gedoen.
- (3) Indien daar vasgestel word dat onbehoorlike steuring wel plaasvind, moet die verbruiker op sy of haar eie koste die nodige toerusting installeer om die steuring te filtreer en te verhoed dat dit die hoofleiding bereik.

Toevoer na motore

51. Tensy anders goedgekeur deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit, word die aangeslane vermoë van motore as volg beperk:

(1) **Beperkte grootte van laespanningmotore**

Die aangeslane vermoë van 'n laespanning-enkelfasige motor word tot 2kW beperk en die aansitstroom mag nie 70 A oorskry nie. Alle motore wat hierdie perke oorskry, word vir drie fases teen lae spanning of sodanige hoër spanning as wat vereis word, bewikkel.

(2) **Maksimum aansit- en versnelstrome van driefasige wisselstroommotore**

Die aansitstrome van driefasige-laespanningmotore wat toegelaat word, hou as volg met die kapasiteit van die verbruiker se diensaansluiting verband:

Grootte van geïsoleerde dienskabel (koperekwivalent)	Maksimum toelaatbare aansitstroom	Maksimum motoraanslag in kW		
		Direk op die lyn (6 x volle lasstroom)	Ster/Delta (2,5 x volle lasstroom)	Ander middele (1,5 x volle lasstroom)
mm ²	A	kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) **Verbruikers word teen mediumspanning voorsien**

In 'n installasie waaraan elektrisiteit teen mediumspanning voorsien word, word die aansitstroom van 'n laespanningmotor tot 1,5 keer die aangeslane vollasstroom van die transformator wat sodanige motor voorsien, beperk. Die aansitreëling vir mediumspanningmotore is aan die goedkeuring van die Munisipaliteit onderworpe.

Arbeidsfaktor

52. (1) Indien vereis deur die Munisipaliteit, word die arbeidsfaktor van enige las binne die perke van 0,85 naloop en 0,9 voorloop gehandhaaf.
- (2) Waar dit, ingevolge subartikel (1), nodig is om arbeidsfaktor-korrektiewe toestelle te installeer, word sodanige korrektiewe toestelle by die individuele verbruiksterminale aangesluit tensy die herstel van die arbeidsfaktor outomaties beheer word.
- (3) Die verbruiker moet op sy of haar eie koste sodanige korrektiewe toestelle installeer.

Beveiliging

53. Elektriese beveiligingstoestelle vir motore moet so ontwerp word dat dit op 'n doeltreffende wyse waar toepaslik volgehoue oorstrom en eenfasewerking voorkom.

HOOFSTUK 6

ELEKTRISITEITSMETING

Meet van toevoer

54. (1) Die Munisipaliteit verskaf, installeer en hou toepaslik aangeslane meettoerusting by die meetpunt in stand vir die meet van die elektrisiteit wat voorsien word op koste van die verbruiker by wyse van 'n direkte heffing of deur middel van voorgeskrewe gelde.
- (2) Die elektrisiteit wat 'n verbruiker in enige meettydperk verbruik, word, behalwe in die geval van kragbegroters, bepaal deur die toepaslike meter of meters wat deur die Munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, aan die einde van sodanige tydperk te lees, behalwe waar daar 'n fout in die meettoerusting is of die Munisipaliteit hom op die bepalings van artikel 58(2) beroep, in welke geval die verbruik vir die tydperk geskat word.
- (3) Waar verskillende tariewe gehef word vir die elektrisiteit wat deur 'n verbruiker verbruik word, word die verbruik afsonderlik vir elke tarief gemeet.
- (4) Die Munisipaliteit kan die toevoer van elektrisiteit aan blokke winkels en woonstelle, skakelhuse en soortgelyke geboue vir die geboue as 'n geheel meet, of vir individuele eenhede, of vir groepe eenhede.
- (5) Geen veranderings, herstelwerk of toevoegings of elektriese verbindings van enige aard mag aan die voorsieningskant van die meetpunt aangebring word nie, tensy dit spesifiek skriftelik deur die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur word nie.

Akkurate meting

55. (1) Dit word vermoed dat 'n meter akkuraat registreer indien daar by die toetsing daarvan ingevolge subartikel (5) bevind word dat die fout binne die foutgrens is ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies.

- (2) Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd sy meettoerusting toets. Indien daar by wyse van 'n toets of andersins vasgestel word dat sodanige meettoerusting foutief is, moet die Munisipaliteit ingevolge die bepalinge van subartikel (6) –
- (a) in die geval van 'n kredietmeter, die rekening wat gelewer is aanpas;
  - (b) in die geval van kragbegroters –
    - (i) 'n rekening lewer as die meter te min geregistreer het; of
    - (ii) 'n gratis bewys uitreik indien die meter te veel geregistreer het.
- (3) Die verbruiker kan teen betaling van die voorgeskrewe gelde die meettoerusting deur die Munisipaliteit laat toets. Indien daar bevind word dat die meettoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelselakkuraatheid ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies nie, word 'n aanpassing ingevolge die bepalinge van subartikels (2) en (6) gemaak en die bogemelde gelde word terugbetaal.
- (4) In geval van 'n geskil het die verbruiker die reg om op eie koste die meettoerusting waarvoor die geskil gaan, deur 'n onafhanklike toetsowerheid te laat toets, en die resultaat van sodanige toets is bindend op albei partye.
- (5) Meters word getoets op die wyse soos deur die toepaslike standaardspesifikasie bepaal.
- (6) Wanneer die elektrisiteitsverbruik soos geregistreer op 'n meter ingevolge subartikel (2) of (3) aangepas word, word sodanige aanpassing óf gegrond op die meter se persentasiefout bepaal deur die toets ingevolge subartikel (5), óf op 'n berekening deur die Munisipaliteit gegrond op verbruiksdata in sy besit. Waar van toepassing word daar, waar moontlik, behoorlik rekening gehou met seisoenale of ander veranderinge wat die verbruik van elektrisiteit kan beïnvloed.
- (7) Enige aanpassings ingevolge subartikel (6) word gemaak ten opsigte van 'n tydperk wat nie ses maande voor die datum waarop bevind is dat die meettoerusting onakkuraat is, mag oorskry nie. Die toepassing van hierdie artikel verhinder nie die verbruiker om oorbetalings deur middel van die normale regsproses terug te eis nie waar 'n langer tydperk bewys kan word.

- (8) Waar 'n verbruiker se werklike las in so 'n mate van die aanvanklik geraamde las ingevolge subartikel 8(1) verskil dat die Munisipaliteit dit nodig ag om sy meettoerusting te verander of te vervang ten einde by die las aan te pas, dra die verbruiker die koste van sodanige verandering of vervanging.
- (9) (a) Voordat die raad enige opwaartse aanpassing aan enige rekening ingevolge subartikel (6) maak, moet die Munisipaliteit –
- (i) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldelike waarde van die aanpassing wat gemaak gaan word en die redes daarvoor;
  - (ii) in sodanige kennisgewing voldoende besonderhede verskaf sodat die verbruiker vertoë op grond daarvan kan rig; en
  - (iii) die verbruiker in sodanige kennisgewing versoek om redes, indien enige, skriftelik binne 21 dae of sodanige langer tydperk as wat die Munisipaliteit mag toelaat, te verskaf waarom sy of haar rekening nie aangepas moet word ooreenkomstig die kennisgewing nie.
- (b) Indien die verbruiker versuim om gedurende die tydperk beoog in paragraaf (a)(iii) enige vertoë te rig, het die Munisipaliteit die reg om die rekening aan te pas volgens die kennisgewing ingevolge paragraaf (a)(i).
- (c) Die Munisipaliteit oorweeg enige redes verskaf deur die verbruiker ingevolge paragraaf (a) en pas die rekening op 'n gepaste wyse aan indien die Munisipaliteit tevrede is dat daar grondige redes daarvoor verskaf is.
- (d) Indien 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit na oorweging van die vertoë gerig deur die verbruiker besluit dat sodanige vertoë nie 'n saak uitmaak om 'n wysiging aan die monetêre waarde ingevolge paragraaf (a)(i) aan te bring nie, het die Munisipaliteit die reg om die rekening ooreenkomstig 'n kennisgewing ingevolge paragraaf (a)(i) aan te pas.

Lees van kredietmeters

56. (1) Tensy anders voorgeskryf, word kredietmeters gewoonlik met tussenposes van een maand gelees, en die vaste of minimum koste verskuldig ingevolge die tarief word dienooreenkomstig bepaal. Die Munisipaliteit is nie verplig om enige aanpassings aan sodanige koste te maak nie.

- (2) Indien die kredietmeter om die een of ander rede nie gelees kan word nie, kan die Munisipaliteit 'n geraamde rekening lewer. Die elektriese energie wat verbruik is, word in 'n daaropvolgende rekening aangepas ooreenkomstig die elektriese energie wat werklik verbruik is.
- (3) Wanneer 'n verbruiker 'n eiendom ontruim en 'n finale lesing van die meter is onmoontlik, kan 'n geraamde verbruik bepaal word en die finale rekening dienooreenkomstig gelewer word.
- (4) Indien 'n verbruiker 'n finale meterlesing verlang, kan dit teen betaling van die voorgeskrewe gelde gedoen word.
- (5) Indien 'n berekeningsfout, fout met die lees van die meter of meetfout ontdek word ten opsigte van 'n rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, word die fout in daaropvolgende rekeninge reggestel. Sodanige regstelling is slegs van toepassing op rekeninge vir 'n tydperk van 6 maande voor die datum waarop die fout in die rekeninge ontdek is, en is gegrond op die werklike tariewe van toepassing gedurende die tydperk. Die toepassing van hierdie artikel verhoed nie 'n verbruiker om oorbetalings terug te eis vir 'n langer tydperk nie indien die verbruiker die eis in die normale regsproses kan bewys.

Kragbegroter

57. (1) Geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van elektrisiteitskrediet aangebied is, geskied by die verkooppunt nadat die proses waardeur die kragbegroterbewys uitgereik word, reeds begin het nie.
- (2) Afskrifte van die bewyse wat vroeër vir die oorplasing van krediet na die kragbegroter uitgereik is, kan op versoek van die verbruiker beskikbaar gestel word.
- (3) Wanneer 'n verbruiker enige perseel ontruim waar 'n kragbegroter geïnstalleer is, betaal die Munisipaliteit geen krediet wat in die meter oorbly, aan die verbruiker terug nie.
- (4) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herstel van krediet wat in 'n kragbegroter verlore gegaan het omdat daar met die kragbegroter of bewyse gepeuter is nie, of omdat dit verkeerd gebruik of misbruik is nie.
- (5) Waar die verbruiker geld aan die Munisipaliteit verskuldig is vir elektrisiteit verbruik of vir enige diens wat deur die Munisipaliteit verskaf word (onder meer diensgeld) of vir enige gelde wat voorheen teen hom of haar gehef is betreffende enige diens verskaf, kan die Munisipaliteit 'n persentasie van die bedrag wat aangebied word, aftrek totdat die verskuldigde bedrag verhaal is soos uiteengesit in die artikel 5-ooreenkoms vir die voorsiening van elektrisiteit.

- (6) Die Munisipaliteit kan na goeddunke verkopers vir die verkoop van bewyse vir kragbegroters aanstel en sodanige aanstellings na redelike kennisgewing beëindig.

HOOFSTUK 7

ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

Bykomende vereistes

58. Benewens die vereistes van die Regulasies is die volgende vereistes van toepassing:
- (1) Waar daar om nuwe of verhoogde toevoer van elektrisiteit by die Munisipaliteit aansoek gedoen word, kan 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit na sy of haar goeddunke kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige deel van die elektriese installasie waarvan die kringontwerp toelaat dat die elektriese installasie in duidelik afgebakende afsonderlike gedeeltes verdeel word, en sodanige gedeelte van die elektriese installasie kan na goeddunke van die behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit geïnspekteer, getoets en by die hoofleiding aangesluit word asof dit 'n volledige installasie is.
  - (2) Die ondersoek, toets en inspeksie wat na goeddunke van die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit uitgevoer mag word, onthef geensins die elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon of die verbruiker of huurder, na gelang van die geval, van sy of haar verantwoordelikheid vir enige gebrek in die installasie nie. Sodanige ondersoek, toets en inspeksie word onder geen omstandighede (selfs waar die elektriese installasie aan die hoofleiding verbind is) beskou as 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasiewerk doeltreffend met die geskikste benodigdhede vir die doel uitgevoer is of dat dit ooreenkomstig hierdie Verordening of die veiligheidstandaard is nie, en die Munisipaliteit word nie aanspreeklik gehou vir enige gebrek of fout in sodanige elektriese installasie nie.

Munisipaliteit nie aanspreeklik nie

59. Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die werk wat deur 'n elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon op die perseel van 'n verbruiker verrig word nie of vir enige verlies of skade te wyte aan 'n brand of ongeluk voortspruitend uit die toestand van die bedrading op die perseel nie.

HOOFSTUK 8

KOSTE VAN WERK

Koste van werk

60. Die Munisipaliteit kan skade voortspruitend uit 'n handeling strydig met hierdie Verordening of voortspruitend uit 'n oortreding van hierdie Verordening, herstel of vergoed. Die koste van sodanige werk verrig deur die Munisipaliteit en genoodsaak deur 'n oortreding van hierdie Verordening, kan deur die Munisipaliteit van die persoon wat strydig met hierdie Verordening opgetree het verhaal word.

HOOFSTUK 9

STRAFBEPALING

Strafbepaling

61. (1) Iemand wat enige van die bepalings van artikels 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 en 30 oortree, is skuldig aan 'n misdryf.
- (2) Iemand wat voortgaan om 'n misdryf te pleeg nadat hy of sy in kennis gestel is om sodanige misdryf te staak of nadat hy of sy skuldig bevind is aan sodanige misdryf, is skuldig aan 'n voortdurende misdryf.
- (3) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n oortreding ingevolge hierdie Verordening waarvoor geen straf uitdruklik bepaal word nie, is strafbaar met 'n boete of tronkstraf vir 'n tydperk van nie langer as ses maande nie of met sodanige tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of beide 'n boete en sodanige tronkstraf en, in die geval van 'n voortgesette misdryf, met 'n bykomende boete of bykomende tronkstraf vir 'n tydperk van nie meer as tien dae nie of met sodanige tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of met beide 'n bykomende boete en tronkstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf verder gepleeg word.
- (4) Elkeen wat die bepalings van hierdie Verordening oortree, is aanspreeklik daarvoor om die Munisipaliteit te vergoed vir enige verlies of skade deur die Munisipaliteit gely as gevolg van sodanige oortreding.

Kort titel

62. Hierdie Verordening heet die Elektrisiteitsverordening, 2007.

BYLAE 1
WETTE HERROEP

TITEL VAN WET	MATE VAN HERROEPING

BYLAE 2

“Toepaslike standaardspesifikasie” beteken

SANS 1019 Standaardspanning, - stroomkringe en isolasievlakke vir die toevoer van elektrisiteit;

SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters;

SABS 1524 Dele 0,1 & 2 – Kragbegroterstelsels;

SABS IEC 60211 Maksimumaanvraagaanwysers, Klas 1.0;

SABS IEC 60521 Wisselstroom-elektromeganiese-watt-uurmeter (Klasse 0,5,1 & 2);

SANS 10142-1 Gebruikskode vir die bedrading van persele;

NRS 047 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening – gehalte van diens;

NRS 048 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening – gehalte van toevoer; en

NRS 057 Meet van elektrisiteit: minimum vereistes.